Знижено «зелені» тарифи в Україні

1. Новий закон про виробництва електричної енергії з ВЕД

2. Розмір «зелених» тарифів

3. Строк дії «зеленого» тарифу

4. Відповідальність виробників ВДЕ за небаланси

5. Державні гарантії незмінності законодавства

6. Порядок проведення «зелених» аукціонів

7. Підсумок

В

1. Новий закон про виробництва електричної енергії з ВЕД

1 серпня 2020 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії». Цей Закон є результатом домовленостей, досягнутих між Урядом України та українськими асоціаціями виробників альтернативної енергії на подолання кризової ситуації, що склалася останнім часом в секторі.

Основні зміни, що внесено Законом:

- Знижено розмір «зелених» тарифів;
- Введено відповідальність за небаланси виробників ВДЕ;
- Передбачено можливість фінансової підтримки гарантованого покупця з державного бюджету у розмірі не менше 20% від прогнозної виробітки електричної енергії з альтернативних джерел на відповідний рік;
- Уточнено порядок проведення «зелених» аукціонів;
- Визначено оператора системи передачі відповідальним за компенсацію недовідпущеної електричної енергії внаслідок виконання диспетчерських команд на зменшення та/або обмеження навантаження;
- Надано державну гарантію стосовно незмінності законодавства, чинного на день прийняття Закону, для виробників електроенергії за «зеленим» тарифом;

2. Розмір «зелених» тарифів

Зменшення розміру «зелених» тарифів відбулося з 1 серпня 2020. Зниження зеленого тарифу відбулося фактично тільки для сонячних та вітрових електростанцій.

На сьогодні встановлено такі розміри «зеленого» тарифу (в євро):

Окрім того, встановлено обов'язок постачальника універсальних послуг купувати електричну енергію, вироблену генеруючими установками

приватних домогосподарств (встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт) за "зеленим" тарифом та у кожному розрахунковому періоді здійснювати пріоритетну оплату її вартості. Вироблена приватними домогосподарствами електрична енергія купується в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії такими приватними домогосподарствами,

Важливо! Для біогазу / біомаси обмеження в тарифі на встановлено. Однак ч. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» передбачає, що "зелений" тариф для виробників електричної енергії з біомаси та/або біогазу встановлюється виключно на електричну енергію, вироблену об'єктами, що введені в експлуатацію до 1 січня 2023 року.

3. Строк дії «зеленого» тарифу

Система підтримки «зеленими» тарифами діятиме до 31 грудня 2029.

4. Відповідальність виробників ВДЕ за небаланси

Відповідальність за баланс - зобов'язання учасників ринку повідомляти і виконувати погодинні графіки електричної енергії відповідно до обсягів купленої та проданої електричної енергії та нести фінансову відповідальність за врегулювання небалансів.

Тепер виробники за відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії від їхніх погодинних графіків відпуску електричної енергії відшкодовують частку вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця. Мова йде про виробників е/е, яким встановлено «зелений» тариф, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, та які входять до балансуючої групи гарантованого покупця. Відшкодування відбувається відповідно до Закону та правил функціонування балансуючої групи гарантованого покупця.

Слід відмітити, що включення виробника електричної енергії з альтернативних джерел енергії до балансуючої групи виробників за «зеленим» тарифом (балансуючої групи Гарантованого покупця) є обов'язковою умовою для продажу такої енергії Гарантованому покупцю.

Для різних груп виробників е/е встановлено різні строки введення повної відповідальності за небаланси.

5. Державні гарантії незмінності законодавства

Закон гарантує незмінність законодавства та тарифів на весь час дії «зеленого» тарифу. Слід відмітити, однак, що зобов'язання щодо незмінності законодавства було передбачене і попередніми нормативними актами, але це не вплинуло на прийняття Закону.

6. Порядок проведення «зелених» аукціонів

Відтепер всі виробники електроенергії з енергії вітру беруть участь в аукціонах при встановленій потужності установок більше 5 МВт. Раніше об'єкти з трьома вітротурбінами незалежно від встановленої потужності

таких вітротурбін могли не брати участь в «зелених» аукціонах.

Відтепер Уряд України встановлює річну квоту та графік проведення аукціонів на кожен наступний рік (раніше квота встановлювалася на 5 років).

В річній квоті тепер можуть бути:

- визначені окремі області (регіони) для будівництва об'єктів відновлюваної енергетики;
- визначені максимальні величини потужності об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу), щодо якого виробник е/е може набути право на підтримку на відповідному аукціоні;
- запропоновані земельні ділянки для будівництва об'єктів відновлюваної енергетики з визначеними технічними параметрами та технічними умовами на приєднання до електричної мережі;
- запропоновані дахи та / або фасади будівель та інших капітальних споруд, що надаються в оренду для будівництва об'єктів відновлюваної енергетики, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання з визначеними технічними параметрами та технічними умовами на приєднання до електричної мережі.

Мінімальний розмір частки в річній квоті підтримки для сонячних і вітрових електростанцій, а також для інших видів альтернативних джерел енергії знижено з 15% до 10%.

Також визначено чітку стартову ціну для проведення «зелених» аукціонів. Раніше стартовою ціною була ціна на рівні відповідного «зеленого» тарифу. Відтепер стартова ціна:

- для вітрових та сонячних станцій для «зелених» аукціонів, що проводяться до 31 грудня 2024 року – не вище 9 євроцентів за 1 кВт/г;
- для вітрових та сонячних станцій для «зелених» аукціонів, що проводяться з 01 січня 2025 року – не вище 8 євроцентів за 1 кВт/г;
- інших видів альтернативних джерел енергії – не вище 12 євроцентів за 1 кВт/г.

7. Підсумок

В розрізі роботи енергоринку Закон має як позитивні, так і негативні наслідки. Введення відповідальності за небаланси є позитивною зміною, яка вирівнює правове становище виробників е/е з альтернативних джерел з іншими учасниками ринку.

Однак, введення понижуючих коефіцієнтів викликає багато питань. Зокрема, питання викликає ретроспективне зниження «зелених» тарифів та порушення державою обов'язків перед інвесторами. Таким чином, Закон в перспективі може призвести до низки судових позовів.

Також зміна «зелених» тарифів в односторонньому порядку з боку держави викличе сумніви в інвесторів у надійності інвестицій в Україні та, як наслідок, – зниження обсягів інвестування або повернення інвестицій.

Для вирішення кризи в енергетиці одного такого Закону явно недостатньо, оскільки криза викликана не тільки виробниками е/е з відновлювальних джерел, а цілим комплексом проблем в галузі.

DLF ATTORNEYS-AT-LAW UKRAINE
+380 44 384 24 54; info@dlf.ua